

Oslo, 18.desember 2025.

Innspill fra SANS til Fellesskoleutvalget

Senter for dansepraksis i skole, utdanning og forskning (SANS) er en nasjonal interesseorganisasjon for faget dans. SANS ble opprettet i 1983 under navnet Landslaget Dans i Skolen, og drives blant annet med midler fra Kunnskapsdepartementet.

Vårt formål er å styrke og synliggjøre faget dans gjennom praksis, utdanning og forskning, i hele utdanningsløpet.

Trekk ved samfunnsutviklingen som utfordrer skolen i årene som kommer

Det er flere trekk ved samfunnsutviklingen som utfordrer skolen allerede, og som helt sikkert vil gjelde i årene som kommer.

1.Ensomhet og utenforskap

Vi vet allerede at mange barn og unge er ensomme. De lever mye av livene sine i sosiale medier med de konsekvensene det ofte har når det gjelder usikkerhet, og opplevde krav og forventninger til det å være vellykket, knyttet til prestasjoner, utseende, kropp og lignende. Dette vet vi skaper mye stress hos de unge.

Samtidig har barn og unge i dag færre arenaer hvor de øver opp sine sosiale og relasjonelle ferdigheter på en analog og trygg måte, skaper fellesskap og opplever tilhørighet. Disse arenaene er gjerne kulturaktiviteter, men slike aktiviteter er det ikke alle som har mulighet til å delta i. Derfor er det avgjørende at disse aktivitetene skjer i fellesskolen. Å styrke kunst- og kulturaktiviteter gjennom blant annet praktiske og estetiske fag er et viktig virkemiddel i den forbindelse. Den sosiale dimensjonen og trivsel er svært viktig for elevens forutsetning for læring, og kunst- og kulturaktiviteter bør derfor være en naturlig del av skolens virksomhet.

Dans har til alle tider hatt en sosial funksjon, ikke minst gjennom selskapsdanser og folkedanser. Disse dansene, og dans generelt, tilbyr en arena for å bygge sosial kompetanse og fellesskap, og normalisere trygge relasjoner hvor fysisk kontakt inngår.

2. Verdier, kultur og tradisjon

Nært knyttet til identitet og fellesskap er verdier, kultur og tradisjon. Befolkningen er kulturelt stadig mer sammensatt og får informasjonen sin fra mange ulike kilder. Det kan føre til en uklarhet når det gjelder hva som er samfunnets felles verdier. Gjennom å styrke kultur, kulturforståelse og ivareta tradisjoner, kan felles verdier bli tydeligere for oss. Det vil på sikt styrke demokratiet.

Å få innføring i nasjonale og internasjonale dansetradisjoner, samt ulike danse kulturer, kan være en måte å utvikle kulturforståelse. SANS har for eksempel utviklet undervisningsressurs hvor elevene får utforske blant annet norske folkedanser som halling, gangar og springar, gjennom å bli kjent med en norsk koreografs kunstnerskap.

3. Fysisk aktivitet og helse

Stillesitting og inaktivitet er et samfunnsproblem og derfor bør fysisk og praktisk aktivitet styrkes i skolen. Mange barn og unge er enten fysisk inaktive, eller i overkant opptatt av å ha en trent og slank kropp. Å utvikle et naturlig og sunt forhold til livslang bevegelsesglede, gir helsegevinst både fysisk og psykisk.

Å danse er i seg selv fysisk aktivitet. Men SANS har også igangsatt flere prosjekter som er rettet spesifikt mot dans og helse. *SANS for helse* er et prosjekt etter modell fra den svenske forskningsbaserte metoden *Dans för hälsa*. Målgruppen er jenter i alderen 13-19 år, da forskning viser at det er en økt forekomst av jenter i denne alderen som har psykosomatiske plager. Forskningen har også dokumentert at dans egner seg særlig godt for å motarbeide denne typen helseplager. *SANS for helse ASD* er et inkluderende dansetilbud rettet mot nevrodivergente elever. Her har dansepedagoger, ergoterapeuter og danseforskere vært involvert i både utvikling, gjennomføring og evaluering av tilbudet, som har hatt dokumentert positiv effekt på elevenes motoriske og sosiale utvikling.

4. Kreativitet og skaperglede

Vi må styrke elevenes kreative evner! Det vil også styrke deres evne til å ta ulike perspektiv, tenke nytt, løse problemer og se muligheter for utvikling. Dette vil potensielt gi mening og retning, både for individet og samfunnet.

Den kreative og skapende dansen har i seg både det å utforske og å skape, alene og sammen med andre, og tilbyr ypperlige verktøy for å utvikle kreativitet og skaperglede gjennom dans og bevegelse.

Senter for dansepraksis, PB 2127 Grünerløkka, 0505 Oslo www.dansepraksis.no

Dans som dannning og utdanning

Dans er et eget fag i videregående skole, høyere utdanning og det profesjonelle arbeidsfeltet, og har en lang tradisjon som del av fagene kroppsøving og musikk på 1.-10.trinn, inkludert kroppsøving på vgs. Vi ønsker at Fellesskoleutvalget bevarer og styrker dansens plass i fremtidens læreplaner!

Skolen i Norge skal både danne og utdanne elevene. Det vil si å se det hele mennesket og støtte elevens utvikling faglig og sosialt, som individ og som del av et fellesskap.

Vi som jobber med dans som fag, vet at man gjennom dans kan jobbe med mange av disse dimensjonene.

Hvordan skolen bør utvikles for å håndtere krav og forventninger.

Skolen bør styrke læreren og lærerutdanningen. Det er læreren som er fagperson i skolen, som kjenner fagene og har pedagogisk kompetanse.

Det bør være krav om studiepoeng i fag det undervises i.

Det bør være obligatorisk med studiepoeng i praktiske og estetiske fag og/eller arbeidsmåter.

Det bør etterstrebtes færre elever i klasserom.

Skolene må ha rom og utstyr tilpasset undervisningen, og kan i den forbindelse med fordel samarbeide med kulturskolene og det profesjonelle kunstfeltet.

Styrk læreren!

Dans er et fag alle lærere bør kunne ta i bruk i undervisningen. Begynneropplæringen berikes av danseleker som gir gode erfaringer, sosial trening og lek med ord og rytme. Dans kan tas med inn i språkfag, historie, KRLE gjennom kroppsliggjøring av historiske, kulturelle og litterære fortellinger fra fortid og samtid.

Dansere og danselærere kan inviteres med inn i ulike lærerutdanninger for å få mer praktiske og estetiske arbeidsmåter inn i flere fag. Dans er for alle og alle barn fortjener å få oppleve ulike dansestiler og danseleker, men det krever at man investerer tid og ressurser for å hente inn kompetansen i skole og utdanning.

Hva barn og unge trenger å lære for å kunne leve gode liv i framtidens samfunn, og hva det er skolens oppgave å ta ansvar for.

Vi har i dette innspillet nevnt flere ting som barn og unge trenger å lære for å kunne leve gode liv i framtidens samfunn. Skolen er den arenaen som i utgangspunktet møter *alle* barn og unge, uavhengig av sosio-kulturell bakgrunn eller funksjonsnivå. Det i seg selv gjør at skolen har en unik mulighet til å lære barn og unge det de trenger, og med det følger det et naturlig ansvar.

SANS har flere prosjekter som felleskoleutvalget kan se nærmere på og vi kan gjerne invitere utvalget til å snakke nærmere med oss, forskere og lærere som har arbeidet med prosjektene, for å se hva som kan løftes frem som naturlige deler av kroppsøvlingslærerutdanning, lærerutdanning og spesialpedagogikk, og ikke minst som naturlig del av fellesskolen.

Vennlig hilsen,

Anette Sture Iversen

Daglig leder og fagkonsulent